

Inbreng gemeenteraadsverkiezingen

Datum 29-07-2025
Behandeld door Saskia Wijte – van der Pols
Telefoonnummer 0616460155
Onderwerp Inbreng gemeenteraadsverkiezingen

Geachte politici,

Uw partij schrijft momenteel een verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026. Natuurmonumenten zet zich in voor een natuurrijker Nederland. Wij delen graag onze aanbevelingen hoe u ervoor kunt zorgen dat de natuur weer gaat leven in uw gemeente. Zodat er ruimte is voor planten en dieren, er voldoende groen is voor uw inwoners en dat mensen prettig kunnen wonen, werken en recreëren. Dit kan door te investeren in natuur in uw gemeente!

Want de natuur kan de komende jaren een belangrijke bijdrage leveren aan grote vraagstukken zoals klimaatverandering, hittestress en biodiversiteit. Een groene omgeving is de perfecte bondgenoot voor meer duurzaamheid, klimaatbestendigheid, biodiversiteit en zeker ook voor de gezondheid en welbevinden van uw inwoners. [Bovendien wil 86% van de inwoners van Nederland dat de overheid de natuur in Nederland beter beschermt.](#) Voor een krachtige, natuurrijke toekomst van uw gemeente vragen we u om onderstaande punten onderdeel uit te laten maken van uw verkiezingsprogramma.

Een toekomstbestendige gemeente waar kelders droog blijven

Gemeentes staan voor de uitdaging om zich te wapenen tegen extreme droogte, maar ook tegen wateroverlast. We worden in Nederland namelijk steeds vaker geconfronteerd met extremen zoals droogte, wateroverlast en verzilting, terwijl we tegelijkertijd voldoende woningen moeten bouwen en een gezonde en veilige leefomgeving willen creëren. [Door water en bodem sturend leidend te laten zijn bij ruimtelijke inrichtingsplannen,](#) zorgt u voor een leefbare, veilige en duurzame omgeving voor nu en de toekomst. Zo draagt meer groen en minder verharding bijvoorbeeld bij aan minder wateroverlast, een betere bodem en minder hitte.

Prettig wonen in een groene gemeente, voor mens én dier

Het realiseren van voldoende woningen vraagt om een aanpak die verder gaat dan alleen bouwen; het vereist een visie die onze leefomgeving versterkt. Wij roepen u daarom op om de woningbouw op een natuurinclusieve wijze vorm te geven. Dit betekent dat u niet alleen nieuwe woningen realiseert, maar ook ruimte creëert voor natuur. Denk aan groene daken en muren die uw gemeente een mooie uitstraling geven en ook bijdragen aan biodiversiteit. Versterk niet alleen de leefomgeving voor mens, maar ook voor dier. Zorg voor broedplekken en nestkasten, zodat vogels zich in onze buurt kunnen vestigen. Een prettige leefomgeving is een groene leefomgeving. [En zoals het CBS onlangs heeft berekend, elke euro die in natuur wordt geïnvesteerd, levert het zesvoudige op!](#) Pas hierbij vooral ook het “Groen Groeit Mee”-ambitie [van provincie Utrecht](#) toe zodat de hoeveelheid groen op evenredige wijze meegroeit met het aantal woningen.

Een gemeente waar vlinders rondfladderen

Een groene gemeente draagt ook bij aan een klimaatrobuuste omgeving. Een plek waar inwoners ontspanning vinden in een groene omgeving en waar vlinders rondfladderen en vogels zingen. Niet alleen voor inwoners van de gemeente is het van belang dat de gemeente zich inzet voor de natuur, maar ook vanuit de Natuurherstelwet heeft de gemeente deze taak. [Zo mag er in stedelijke ruimten bijvoorbeeld geen nettoverlies aan groene stedelijke ruimten en boomkroonbedekking zijn tegen 2030, tenzij meer dan 45% van de stedelijke ecosystemen uit groene ruimte bestaat.](#) Het is daarom van groot belang dat gemeentes zich maximaal inzetten voor het beschermen en versterken van natuurgebieden en belangrijke landschapselementen, zoals houtwallen, bomenrijen, parken en natuurgebieden. Kies voor het aanplanten van inheemse planten en pas een insecten-vriendelijk maaibeleid toe. Door deze maatregelen te nemen, versterkt u niet alleen de biodiversiteit, maar draagt u bij aan het herstel van gezonde ecosystemen voor de toekomst én zorgt u voor een gezonde en groene gemeente.

Een aantrekkelijke leefomgeving voor mens, dier en plant

Een natuurinclusieve landbouw, ruimte voor recreatie en een gezonde natuur: allemaal elementen voor een aantrekkelijke leefomgeving. Het kan allemaal door zones rond natuurgebieden aan te wijzen. Zo kunt u in het Omgevingsplan zones aanwijzen rond natuurgebieden waar het gebruik van (kunst)mest, bestrijdingsmiddelen en grondwater wordt beperkt of zelfs verboden. Door in te zetten op groenblauwe dooradering en het versterken van landschapselementen, vergroot u de biodiversiteit in uw gemeente en maakt u het landschap aantrekkelijker voor zowel bewoners als recreanten. Deze zonering is niet alleen van toepassing op Natura 2000-gebieden, maar is ook sterk aan te bevelen voor andere natuurgebieden en beekdalen. Een goed ingepaste zonering creëert bovendien meer ruimte voor extensieve en natuurinclusieve landbouw. Dit draagt bij aan de landbouwtransitie en een duurzame leefomgeving.

Daarnaast creëert u een aantrekkelijke leefomgeving voor mens, dier en plant door natuur met elkaar te verbinden. Het Rijk en de provincies werken aan de afronding van het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Maar het is ook van belang dat er naast het NNN ook ruimte is voor planten en dieren om te schuilen en te leven en dat er ook boomrijen, landschapselementen en andere groene infrastructuur in de gemeente zijn. Investeer daarom in de basiskwaliteit natuur en versterk uw groene gemeente door een eigen mini-natuurwerk aan te leggen. Zet in op het verbinden van bestaande natuurgebieden via ecologische verbindingzones, zoals groenstroken, sloten met brede natuurvriendelijke oevers of poelen. Zo ontstaat een samenhangend netwerk waar flora en fauna zich beter in kunnen ontwikkelen en verplaatsen. Pak daarnaast barrières in het landschap aan. Verminder versnippering van natuur door de aanleg van faunapassages en het afsluiten van (zand)wegen voor gemotoriseerd verkeer.

Een gemeente waar natuurvriendelijke landbouw floreert

Om uit de stikstof-, klimaat- en biodiversiteitscrisis te komen, is een transitie naar een duurzame toekomstbestendige landbouw onmisbaar. Uw gemeente speelt hierin een belangrijke rol. Zet in op extensieve en natuurinclusieve landbouw, bijvoorbeeld in een zone rond natuurgebieden, om de biodiversiteit te versterken en de druk op het milieu te verminderen. Trek omgevingsvergunningen in van gestopte (agrarische) bedrijven om de stikstofdepositie op natuurgebieden blijvend te reduceren.

Bovendien is het de taak van de gemeente om te zorgen voor een gezonde en veilige leefomgeving voor haar inwoners. Uit de rechtspraak blijkt dat burgers beter moeten worden beschermd tegen de negatieve effecten en risico's van bestrijdingsmiddelen. Stel spuitvrije zones in door gebruik te maken van de mogelijkheden vanuit de Omgevingswet. Zet daarnaast in op vergunningen en maatwerkvoorschriften, waarover u meer leest in de [gemeentelijke handleiding regulering bestrijdingsmiddelen](#). Zo draagt uw gemeente bij aan de opgaven rond stikstof, klimaat en biodiversiteit én zorgt u voor een gezonde leefomgeving.

Schoon water in uw gemeente

Gezond en voldoende water is cruciaal voor een gezonde leefomgeving, sterke economie, biodiversiteit en ons drinkwater. Zorg ervoor dat uw gemeente beschikt over schoon water waarin bewoners veilig kunnen recreëren. [Neem in het Omgevingsplan duidelijke regels op over het wijzigen van grondgebruik](#). Stel specifieke regels voor beekdalen, overgangsgebieden rondom Natura 2000-gebieden en drinkwatergebieden om de fysieke leefomgeving te beschermen en de waterkwaliteit te waarborgen. Daarnaast zorgt u als gemeente voor natuurvriendelijke oevers langs watergangen. Deze oevers dragen bij aan een betere waterkwaliteit en versterken de biodiversiteit, wat niet alleen ten goede komt aan de natuur, maar ook de recreatie in uw gemeente bevordert. Zo zorgt u voor een prettige leefomgeving met schoon water.

Voldoende water voor iedereen

Droogte en verdroging is een groeiend probleem voor natuur, landbouw en drinkwatervoorziening. De oplossing hiervoor ligt in het vasthouden van water, wat bovendien bijdraagt aan het verminderen van hittestress in de bebouwde omgeving. Uw gemeente speelt een belangrijke rol in het aanpakken van verdroging en droogte. Neem maatregelen in het Omgevingsplan om het verhard oppervlak in de gemeente te verminderen door het verhard oppervlak per perceel uit te drukken in percentages. In bebouwde gebieden dient voldoende ruimte voor groen te zijn, en de aanleg van wadi's kan helpen om overtollig water op te vangen en te infiltreren. Stimuleer daarnaast de vergroening van tuinooppervlakken en het gebruik van regentonnen. Deze maatregelen zorgen voor meer waterberging en dragen bij aan het herstel van de waterbalans, met positieve effecten voor uw gemeente: een groenere en hittebestendige leefomgeving.

Een veilige gemeente voor mens en natuur

Een schone en veilige leefomgeving is van groot belang voor de kwaliteit van leven van de inwoners van uw gemeente. Om de ambitieuze doelen op het gebied van klimaat, natuur en water te behalen, is effectief toezicht en handhaving in het buitengebied onmisbaar. De gemeente speelt een belangrijke rol in het voorkomen van schadelijke activiteiten door toezicht aan te scherpen op illegale drugsdumpingen, wildcrossen en brandpreventie in natuurgebieden. Door het toezicht te versterken en strikter op te treden, zorgt u voor een veilige leefomgeving voor uw inwoners en met ruimte voor een gezonde en robuuste natuur.

Namens onze achterban bestaande uit bijna een miljoen mensen hoop ik dat bovenstaande een bijdrage kan leveren aan uw programma. Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben dan kunt u natuurlijk altijd bellen of mailen. U kunt uw vragen sturen naar beheereenheidutrecht@natuurmonumenten.nl Voor nu wens ik u alvast veel succes in de campagne en met de verkiezingen.

Met vriendelijke groet,

Saskia Wijte – van der Pols
Medewerker public affairs Natuurmonumenten Utrecht